

334.782
(497.1)(094.5)

ВРЕМЕНА УРЕДБА

о оснивању Инжињерских Комора у Краљевини
Срба, Хрвата и Словенаца.

и

ПРИВРЕМЕНА УРЕДБА

о овлашћеним инжињерима и архитектама у
Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца

Ове Привремене Уредбе обнародоване су у 245.—LI броју
„Службених Новина“ од 25. октобра 1924. године.

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1924.

228.

ПРИВРЕМЕНА УРЕДБА

о оснивању Инжињерских Комора у Краљевини
Срба, Хрвата и Словенаца.

И

ПРИВРЕМЕНА УРЕДБА

о овлашћеним инжињерима и архитектима у
Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца

Ове Привремене Уредбе обнародоване су у 245.—LI броју
„Службених Новина“ од 25. октобра 1924. године.

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1924.

~~Уведено у нови инвентар бр. 2035~~

~~1 јануара 1942 год.~~

~~Београд.~~

ПРИВРЕМЕНА УРЕДБА

о оснивању Инжињерских Комора у Краљевини
Срба, Хрвата и Словенаца.

Члан 1.

На подручју виших грађевинских установа Министарства Грађевина, оснивају се Инжињерске Коморе, које носе име по седишту у коме су.

Члан 2.

Задатак ових Комора јесте: да се старају за заштиту интереса својих чланова, за чување њихове части и угледа; да се баве решавањем свих односа и питања, која произлазе из деловања у приватној пракси оних овлашћених инжињера и архитекта, који су чланови дотичне коморе.

Члан 3.

Послове инжињерских комора обављају њихове Управе и Скупштине.

Члан 4.

Као представник свију инжињерских комора оснива се „Главна Управа Инжињерских Комора” са седиштем у Београду, а са задатком да решава сва питања која се тичу заједничких интереса свију овлашћених инжињера и архитекта у Држави.

Члан 5.

Главну Управу Инжињерских Комора чине председници и подпредседници појединих инжињерских комора и представници појединих Инжињерских Комора бирани на њиховим скупштинама и то 3% од броја чланова дотичне коморе. Ови бирају тајним гласањем председника, два подпредседника, два члана и једног заменика надзорног одбора. Овај избор обавиће се до 15. марта.

Члан 6.

Главна Управа Инжињерских Комора одобрава и доноси заједничке правилнике, прописе и т. д. за све коморе. Она је крајна инстанца за све жалбе.

Државне власти тражиће мишљење Главне Управе Инжињерских Комора о свима питањима, која се тичу заједничких интереса овлашћених инжињера и архитекта, као и мишљења о изменама и допунама привремене Уредбе о Овлашћеним Инжињерима и Архитектима, о односним правилницима, о прописима за испите цивилних инжињера и архитекта, о одлукама у погледу права и дужности овлашћених инжињера и архитекта у нејасним случајевима, а Главна Управа Инжињерских Комора даје властима своје мишљење и предлоге по свима питањима, која спадају у надлежност Коморе.

Члан 7.

Главна Скупштина изасланика састаје се сваке године у местима, која ће се одредити правилником. Надзор над радом главне и осталих Управа Инжињерских Комора врши Главна Скупштина изасланика свију комора, а састављена је од изасланика изабраних на главним скупштинама појединих комора. Свака Комора бира по 10% од својих чланова за изасланике. Скупштини председава председник кога изабере скупштина. Задатак је

Скупштине да да суд о раду Главне Управе. За решавање потребна је већина изасланика, а предлози се примају већином гласова присутних изасланика.

Члан 8.

Главна Управа Инжињерских Комора саставља, повремено допуњава и крајем године издаје списак чланова свију комора.

Члан 9.

Инжињерска Комора мора имати најмање 30 чланова. Ако у областима грађевинских установа, по чл. 1. ове Уредбе, нема толико чланова, то може Комора да обухвати подручје двеју или више установа, а о седишту Коморе одлучује Министар Грађевина.

Члан 10.

Нико не може вршити приватну инжињерску праксу без дозволе Министра Грађевина. Ова дозвола издаје се на предлог Главне Управе Инжињерских Комора. Молба се подноси месној Инжињерској Комори.

Члан 11.

Сви овлашћени инжињери и архитекти морају бити чланови Инжињерских Комора, у чијем подручју имају своје пословно седиште. Личности које нису добиле овлашћење по Уредби о овлашћеним инжињерима и архитектима не могу бити чланови Коморе. Сва звања Инжињерских Комора јесу почасна, али за рад у Управама Комора и за стварне учињене путне и остале трошкове даваће се члановима Главне Управе, члановима управе Комора и изасланицима за главне скупштине накнада, коју скупштина за ову сврху одреди правилником.

Члан 12.

Овлашћени инжењери дужни су пријавити Управи Коморе у чије подручје спадају, у року од 14 дана место свога рада и сваки свој премештај. Ако пак врше своје послове најмање три месеца у подручју друге Коморе, без премештања свога пословног седишта, дужни су ово јавити и једној и другој Комори.

Члан 13.

Скупштине Инжињерских Комора сазивају дотичне Управе почетком сваке календарске године, а најкасније до 15. фебруара, осим тога увек, када нађу за нужно дотичне Управе или када то писмено захтева најмање једна трећина чланова дотичне Коморе.

Позив за скупштину са назначеним дневним редом има се објавити 20 дана раније у „Службеним Новинама” и доставити надзорној власти на увиђај и даљи надлежни поступак.

Члан 14.

Скупштине Инжињерских Комора могу се одржавати и доносити одлуке, ако је присутна једна трећина чланова коморе. Ако у заказано време није присутна једна трећина чланова, скупштина ће се држати наредног дана са бројем присутних чланова, што се у објави за скупштину Комора има нарочито истаћи. Скупштина Комора доноси одлуке простом већином гласова. Председник учествује у гласању. При равној подели гласова сматра се да је предлог одбијен.

Члан 15.

Скупштине Инжињерских Комора већају и доносе одлуке о свима стварима и питањима, која се тичу дужности, права и интереса овлашћених инжењера и архитекта, у колико не спадају у дело-

круг Главне Управе Комора и скупштине изасланика Коморе. На скупштини се врше ови послови:

а) Утврђивање пословника за рад скупштине и Управе Коморе. Ове пословнике одобрава Главна Управа Комора.

б) Бирање чланова управе, надзорног одбора и њихових заменика.

в) Преглед и одобравање годишњих рачуна Коморе.

г) Решавање о помоћним средствима за испуњавање задатака Коморе, а нарочито о узајамном помагању свију чланова и њихових породица.

Члан 16.

На скупштини Коморе бирају се чланови Управе Коморе и Надзорног Одбора, према овом изборном кључу: Комора, без обзира на број њених чланова, бира пет чланова Управе и још 10% целокупног броја чланова дотичне Коморе, а за Надзорни Одбор три члана и једног заменика.

Комора се може по потреби разделити у радне Секције.

Члан 17.

Избор Управе и Надзорног Одбора бива тајним гласањем, чланови могу гласати лично или преко поште у затвореном писму. За изабране чланове сматрају се они, који буду добили највећи број гласова.

Изабрани чланови Управе бирају тајним гласањем председника и потпредседника Коморе.

Члан 18.

Сви чланови Коморе имају право бирати и да буду бирани, у колико нису изгубили изборно право гласа. Право гласа губе они:

а) којима је надлежна државна власт или комора привремено одузела право цивилне праксе;

- б) којима је управа одузела право гласа;
- в) који се налазе у истрази часног суда.

Члан 19.

Управа Коморе, Надзорни Одбор и заменик надзорног одбора бирају се на 2 (две) године. Но и после овога рока врше своје дужности све до нових избора. Од исте струке овлашћених инжењера и архитекта може се бирати највише једна трећина за чланове управе.

Сваки члан Коморе дужан је примити се избора за члана Управе и Надзорног Одбора. Али чланови старији од 60 година, или који су већ одслужили по две године као чланови Управе и Надзорног Одбора, као и они, који имају нарочитог оправдања, не морају се примити овог избора.

На упражњена места председника и подпредседника бира Управа нове за остатак рока.

За случај да је из ма кога другог узрока онемогућен рад Управе, отправљаће послове коморе њен председник или подпредседник или који други члан Управе, док се не изврше нови избори, који се имају спровести у року прописаном у правилнику.

Члан 20.

Управа Коморе решава о свима стварима, које се тичу заједничких интереса чланова коморе или части појединача, долази у додир са осталим инжењерским коморама и другим удружењима, обраћа се властима и чини евентуалне предлоге и жеље. О важним питањима тражи одлуку скупштине.

Управа Коморе извршује:

- а) одлуке скупштине и Главне Скупштине;
- б) економске послове и прикупља годишње приходе;
- в) сазива скупштину и припрема све предмете о којима ће скупштина решавати;

г) послове часног суда приликом одузимања права овлашћења и решење доставља надлежној власти;

д) расправља о свима питањима и предлозима, који се односе на кандидате за овлашћене инжењере и архитекте;

ђ) подноси годишњи извештај, завршни рачун и предлог прорачуна;

е) објављује резултате избора, води и саставља концем године попис овлашћених инжењера и архитекта и доставља га Главној Управи Коморе и грађевинским властима на своје подручју;

ж) одређује привремене заступнике овлашћеним инжењерима и архитектурама, који су умрли и предлаже стараоце њиховим породицама, ако их ови сами нису именовали;

з) даје мишљење о величини награде и рачуна за послове, извршене од овлашћених инжењера и архитекта у спорним случајевима.

Питања која би расправљала Комора, али која својом природом додирују заједничке сталешке интересе инжењера и архитекта упутиће се на решавање Главној Управи Комора.

Сва правила и Уредбе Комора, на предлог Главне Управе Комора, одобрава Министар Грађевина.

Члан 21.

Управа Комора води списак кандидата за овлашћене инжењере и архитекте.

Чланови Коморе дужни су пријавити почетак и престанак службе тих кандидата Управи Коморе у року од 14 дана. Исто тако се Комори мора јавити сваки прекид у служби, који би трајао више од 2 (два) месеца. Приликом пријаве ступања у службу кандидата, морају се приложити и документа о његовом школовању.

Уверење о пракси кандидата издаје Управа Коморе.

Члан 22.

Управа Коморе званично врши и дужност суда части према члановима коморе, и то у овим случајевима:

- а) кад занемарују своје дужности према Комори и
- б) ако својим поступцима вређају углед свога сталезка.

Члан 23.

Према томе Управа Коморе, пошто оптуженог саслуша и прописно утврди оправданост оптужбе, оптуженога члана који се огрешио о предње прописе, може казнити овим казнама:

- 1) укором за мање грешке;
  - 2) новчано до 10.000 динара, ако су грешке веће или се понављају;
  - 3) Одузимањем привремено или стално активног и пасивног права гласа у Комори, и
  - 4) одузимањем права приватне праксе.
- Казну под 4) Комора предлаже скупштини Коморе, која решава о тој казни.

Члан 24.

Управа Коморе има да врши дужност и мировног Суда. Дужност Мировног Суда је ова:

- а) да посредује помирљиво у спору чланова коморе у сталешким питањима;
- б) да испитује и помирљиво решава поднесене оптужбе против чланова коморе у питањима њиховог пословања.

Чланови Коморе су дужни, да у својим споровима увек затраже посредовање коморе, пре него што поднесу тужбе код редовних судова. При појави спора између чланова двеју комора, Главна Управа одређује комору која ће решавати спор. Ове одредбе морају се унети у пословне уговоре.

Члан 25.

Седнице Управе Коморе могу доносити одлуке, ако је на седници присутно више од половине чланова управе, међу њима председник или подпредседник. Одлуке се доносе већином гласова. Код равне поделе гласова сматра се, да је предлог примљен, ако је председавајући гласао за предлог.

Суд части може донети одлуку, ако је присутно бар три четвртине чланова управе и ако за одлуку гласају две трећине присутних. Ако седница управе не би могла радити због недовољног броја чланова, сазива се у року од 14 дана друга, која може доносити одлуке, ако је присутно две трећине чланова, а решења се доносе простом већином. Седница управе има се сазвати и онда, ако то затраже бар три члана управе.

Члан 26.

Председник, или ако је он спречен, један од подпредседника, заступају комору у унутрашњем и спољашњем раду; посредује између државне власти и коморе; одређује члановима управе делокрут и надзирава њихов рад; води надзор над радом службеника коморе; сазива седнице и председава на истима, са тајником потписује сву преписку.

Члан 27.

Надзор над Главном Управом Инжињерских Комора и над појединим коморама води Министарство Грађевина непосредно преко свога изасланика, односно преко својих виших грађанских установа.

Управа Коморе дужна је благовремено да обавести надзорну власт о сазиву скупштине.

Ако државни изасланик нађе, да Управа Коморе или Скупштина, ради против прописа ове Уредбе, има права захтевати исправке у том смислу; ако управа или скупштина не приме ове исправке Министар Грађевина доноси коначну одлуку.

Члан 28.

Против пресуде из чл. 23. изузев просте опомене укора и казне до 1000 дин. може се у року од 14 дана поднети жалба Главној Управи Коморе, која ће по њој донети решење, против кога нема места жалби; само у случају одузимања овлашћења има оптужени још право жалбе Министру Грађевина. Поједине Коморе имају право жалбе скупштини изасланика коморе.

Члан 29.

Новчане казне, које се изричу и наплаћају по овој Уредби уносе се у фонд коморе за помагање чланова и њихових породица.

Члан 30.

Сва званична преписка комора и Главне Управе ослобођена су од поштарине и државне таксе.

Члан 31.

Главна Управа Комора дужна је у року од године дана када ова Уредба ступи на снагу, поднети Министарству Грађевина на одобрење правилник за извршење појединих одредаба ове Уредбе.

Члан 32.

Све дотле док Министар Грађевина не одобри правилник за извршење ове Уредбе, важе досадањи правилници у колико нису у опреци са овом Уредбом.

Члан 33.

Дужност Инжињерске Коморе предвиђене овом Уредбом до њеног оснивања вршиће Удружење Југословенских Инжињера и Архитекта.

Члан 34.

Министарски Савет на основу чл. 118. Финансијског Закона за 1924/25. год., у споразуму са Ми-

нистром Грађевина прописује ову привремену Уредбу о оснивању Инжињерских Комора у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, која ће имати силу закона до њеног озакоњења у Народној Скупштини, а која ће ступити на снагу када буде објављена у „Службеним Новинама” и од тада губе силу и важност сви ранији закони и Уредбе, који се односе на ово питање.

К.М.Г.Бр. 27327.

8. октобра 1924. год.

Београд.

Председник Министарског Савета,

Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Грађевина,

Д. Пећић, с. р.

ПРИВРЕМЕНА УРЕДБА

о овлашћеним инжињерима и архитектима у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца

Члан 1.

Овом Уредбом уређују се дужности и права инжињера и архитекта ван државне службе, заштита њихових струка, заштита права и интереса државе, самоуправних тела и приватних лица с обзиром на рад овлашћених инжињера и архитекта.

Члан 2.

Овлашћени инжињер или архитект може постати сваки инжињер или архитект ма које струке под следећим условима:

- 1) да има диплому техничког факултета о свршеним наукама из струке за коју тражи овлашћење,
- 2) да је поданик наше државе,
- 3) да има најмање три године праксе проведене у државној, самоуправној или приватној техничкој служби своје струке, по свршеној школи,
- 4) да је положио државни испит по Уредби о Устројству Министарства Грађевина,
- 5) да је доброг владања, да није осуђиван, да се не налази под истрагом због оних преступа, који повлаче губитак грађанске части и да није под старатељством,

- 6) да је регулисао војну обавезу,
- 7) да говори и пише службеним језиком.

Члан 3.

Државни и самоуправни чиновници могу вршити послове овлашћених инжињера и архитекта у оним местима, где нема овлашћених инжињера и архитекта, ако им то дозволе надлежне грађевинске власти.

Члан 4.

Страна предузећа и инжињери страни поданици могу пројектовати и изводити пројекте само за оне послове, за које имају одобрење Министра Грађевина по предлогу Инжињерске Коморе.

Члан 5.

Овлашћени инжињер или архитект добија овлашћење за онај рад, за који је добио стручну спрему прописану чл. 2. ове Привремене Уредбе.

Поделу појединих струка и њихов делокрут прописаше се правилником који ће израдити Главна Управа Инжињерских Комора и одобрити Министар Грађевина. Овај правилник дужна је Главна Управа Инжињерских Комора израдити у року од године дана, од дана обнародовања ове Привремене Уредбе и поднети га Министру Грађевина на одобрење.

Они инжињери који желе да се баве геодетско-геометарским радовима, а нису инжињер-геометри, морају предходно полагати испит из те струке по прописима Генералне Дирекције Држав. Катастра.

Генерална Дирекција Држав. Катастра у споразуму са Министарством Грађевина прописаше правилник о регулисању цивилне праксе за инжињер-геометре о полагању испита и ослобођењу од испита.

Члан 6.

Овлашћење за јавну праксу инжињерима и архитектима издаје Министар Грађевина у облику

декрета и по наплати таксе предвиђене законом о таксама. У њему треба да стоји: да вреди за обављање послова само у дотичној струци на целој територији Краљевине. Овлашћење ће се објавити преко „Службених Новина”. Оно се заводи у регистар код Министарства Грађевина и доставља се Главној Управи Инжињерских Комора.

Члан 7.

1) овлашћени инжињер и архитект изабраће себи место сталног становања, које ће се објавити преко „Службених Новина”. Промену сталног становања мора пријавити Инжињерској Комори.

2) Пре почетка рада сваки овлашћени инжињер и архитект полаже заклетву пред надлежном Грађевинском Влашћу. Облик заклетве прописује Министар Грађевина.

3) Овлашћени инжињери и архитекти воде у својој канцеларији потребно књиговодство и технички дневник о извршењу послова које предузимају. Од трговачких књига најмање дневник мора бити потврђен Трговачким Судом.

4) Министар Грађевина и Инжињерска Комора има права прегледати рад овлашћених инжињера и архитекта.

5) Овлашћени инжињери и архитекти не смеју давати никакве податке о закљученим пословима, без писменог одобрења послодаваца.

6) О сваком извршеном послу дужан је овлашћени инжињер и архитект саставити тачан обрачун о вредности извршеног посла и један примерак дати својој послодавцу, а други чувати у својој архиви као докуменат.

7) На све писмене радове и цртеже ставиће датум, својеручни потпис и печат, као и означити страну потврђеног дневника у коју је вредност рада уведена.

8) За све послове које по својој стручности врше овлашћени инжињери и архитекти одговорни су морално и материјално по постојећим законима.

Све грешке у својој раду дужни су не само темељно исправити, већ и надокнадити странкама причињену штету, коју су имали услед тих грешака.

9) Награда за рад овлашћених инжињера и архитекта прописана се правилником.

Овај правилник израдиће Главна Управа Инжињерских Комора, а одобрити Министар Грађевина.

Члан 8.

Овлашћени инжињери и архитекти врше ове послове:

1) Пројектују и извршују све радове за које су овлашћени, као и све послове који су у вези са њима; воде надзор на извршењу грађевина и врше техничке прегледе (експертизе) и дају своја мишљења по њима.

2) Заступају у границама датог им овлашћења своје властодавце код свију власти.

3) Брину се о својој особљу и издају уверење о његовом раду.

Члан 9.

Право овлашћења инжињерима и архитектима престаје у овим случајевима:

- 1) Пријемом државне или самоуправне службе;
- 2) Напуштањем поданства;
- 3) На основу осуде по делима наведеним у чл. 11. ове привремене Уредбе;
- 4) Кад обавља посао за који нема овлашћења;
- 5) Злоупотребом или непажњом у повереном му послу, што се има утврдити од надлежне власти, а на тужбу заинтересоване стране.

Члан 10.

Опште Одредбе.

1) Министар Грађевина расправља и решава о прекорачењу делокруга овлашћених инжињера и архитекта по претходном саслушању Коморе;

2) Све писмене радње подписане од стране овлашћених инжињера и архитекта имају доказну вредност пред свима државним и самоуправним властима;

3) Овлашћени инжињер и архитект не може отварати сталне филијале;

4) Овлашћени инжињери и архитекти могу бити кажњени: дисциплински и новчано.

Највећа дисциплинска казна је одузимање овлашћења, било привремено или за свагда.

Новчана казна иде највише до 10.000 динара.

Министар Грађевина изриче све врсте казне на предлог Главне Управе Инжињерских Комора. Поступак о изрицању казни утврдиће се правилником, према чл. 23. Привремене Уредбе о Инжињерским Коморама.

5) Ко се бесправно издаје за овлашћеног инжињера или архитекта или обавља њихове послове казниће се одредбама кривичног закона.

Ако се неко неовлашћено лице прими припремних или извршних инжињерских или архитектонских послова, казниће се новчано од 500 до 1500 динара у корист државне касе или затвором од 10 до 30 дана, као и плаћањем трошкова. У поновљеном случају казниће се двоструко од последње казне.

6) Министар Грађевина оптужиће државне и самоуправне органе, који буду примили у поступак радове неовлашћених инжињера и архитекта.

7) Овлашћени инжињери или архитекти могу бити привремено одстрањени од посла у овим случајевима:

а) ако се утврди да техничка документа нису израђена по техничким начелима, без обзира што их је надлежна власт са формалне стране одобрила или ако извршује техничке објекте несолидно;

б) кад падну под старатељство;

За време одстрањења од посла дотична комора му одређује заступника, једног овлашћеног инжињера или архитекта најближег послу; одређени се мора примити, сем случајева чије оправдање цени иста Комора.

8) О казнама над овлашћеним инжињером и архитектном, извештава се Инжињерска Комора.

9) Овлашћени инжињери и архитекти у своме раду стоје под надзором Министра Грађевина и својих Комора.

Члан 11.

Главња Управа Комора дужна је у року од године дана, када ова Уредба ступи на снагу, поднети Министарству Грађевина на одобрење Правилник за извршење појединих одредаба ове Уредбе.

Члан 12.

Сви садањи инжињери — архитекти, без обзира да ли имају овлашћења ма по коме закону или по каквој Уредби или никако и немају овлашћења, дужни су саобразити своје дозволе односно тражити дозволе по овој Уредби у року од три месеца по ступању на снагу ове Уредбе.

Члан 13.

Министарски Савет, на основу чл. 119. Финансијског Закона за 1924/25. годину у споразуму са Министром Грађевина прописује ову привремену Уредбу о овлашћеним инжињерима и архитектурама у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, која ће имати силу закона до њеног озакоњења у Народној Скуп-

штине, а која ће ступити на снагу кад буде објављена у „Службеним Новинама” и од тада губе силу и важност сви ранији закони и уредбе, који се одnose на ово питање.

К Мин. Грађ. Број 27326.

8. октобра 1924. године.
у Београду.

Председник Министарског Савета,

Љуб. М. Давидовић, с. р.

(Следују потписи свију осталих Министара)

Министар Грађевина,

Д. Пећић, с. р.

Urb. d.
35488